

• Bu testte 24 soru vardır.

1. Her dergi; surda bir gedik açarak, kendi “özgür düşünce kalesi”ni inşa ederek edebiyat ülkesinin coğrafi bir alanına hükmeder. Bu coğrafyada şiiri kuşanmayı amaç edinen her şiir sevdalısı nefsin üstüne basarak yürüdüğü takdirde yolda olmanın, yoldaşlık yapmanın, hâl bilmenin, hâlden anlamının, hâldeş olmanın erdemleriyle donanır.

Bu parçada geçen “nefsin üstüne basmak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiir yazmayı amaç hâline getirmek
- B) İnsanlarla iyi geçinmeye çalışmak
- C) Kibir benzeri duygulardan arınmak
- D) Eleştirel düşünceyle hareket etmek
- E) Erdemli bir şair olmaya çalışmak

2. (I) Yûnus Emre'nin bir tür sivil biyografisi sayabileceğimiz menkıbelerin ilkinde onu Hacı Bektâş Dergâhı'nda görürüz. (II) Yûnus, bu kutlu kapıda himmeti değil buğdayı tercih eder. (III) Bu kavramlara, Sezai Karakoç'un yaklaşımıyla bakacak olursak burada buğday maddi anlamdaki ilmi, himmet ise manevi anlamdaki ilmi ifade eder. (IV) Sanatın subjektif bir gerçeklik olduğu düşünülürse Yûnus'un ilmi değil sanatı seçtiğini görürüz. (V) Menkıbedeki dergâha gelirken alıç getirme, geri dönüp özür dileme gibi detaylardan da şairin incelik ve tevazu sahibi olduğu gibi sonuçlara rahatlıkla ulaşabiliriz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede, biyografi ve menkıbeler arasında benzerlik ilişkisi kurulmuştur.
- B) II. cümlede, “bu kutlu kapı” sözüyle bir önceki cümleye gönderme yapılmıştır.
- C) III. cümlede, buğday ve himmet kavramlarına anlam verebilmek bir şarta bağlanmıştır.
- D) IV. cümlede, sanatla ilgili nesnel bir değerlendirme yapılmıştır.
- E) V. cümlede, Yûnus'un alçak gönüllü bir insan olduğu dile getirilmiştir.

3. Toplum hayatındaki her değişme gibi koronavirüs salgını da dillerde yeni kavramların ve kavramları gösteren sözlerin yaygınlaşması ve teknolojik araçlar yoluyla da herkesin diline düşmesi sonucunu doğurdu. Türkçenin söz varlığı geçen yıl korona diye bir kelime tanımazken, sözlüklere ne zaman dâhil olacağını meçhul olsa da şu anda Türkçenin sıklığı en yüksek kelimesi koronavirüs ya da coronavirus oldu.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Koronavirüsün, toplumun her kesimini derinden etkilediği
- B) Teknolojinin, bazı kavramların yayılmasını kolaylaştırdığı
- C) Salgın hastalıkların toplumlarda değişik sonuçlara neden olduğu
- D) Türkçenin, koronavirüs gibi yeni hastalıklara isim bulmakta güçlük çektiği
- E) Dillerin, toplumu ilgilendiren olay ve olgulardan bağımsız olmadığı

3. Saussure, kendi dönemine kadar gelen dil üzerindeki çalışma ve incelemeleri farklı bir yöne kanaliz ederek modern dil biliminin temelini atar. Saussure'ün çalışmalarında, dilin doğası ve öz niteliği, dil incelemesinin tam merkezinde yer alır. Bu çalışmalarda, dil özerk bir yapı olarak ele alınır ve incelemeler bu özerk yapının üzerine oturtulur. Bu durumu ortaya çıkaran etken ise Saussure'ün kendi dönemine kadar gelen dil çalışmalarının ve gramer incelemelerinin dilin kendisinden gittikçe uzaklaştığını fark etmesidir. Böylesi çalışmalar ve incelemelerde dilin yapısı özerk olarak ele alınmamış, dil; gerçeklik, düşünce, kültür ve varlık bilimi gibi çeşitli yapıları yansıtan bir araç olarak sunulmuştur.

Bu parçada Saussure ile ilgili asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dil alanında çalışan sayılı isimlerden biri olduğu
B) Felsefi temelleri olan bir dil bilimi sistemi kurmayı amaçladığı
C) Modern dil bilimini, bağımsız bir dil anlayışına göre oluşturduğu
D) Gramer ile ilgili çalışmalarda, yeni metotlara yöneldiği
E) Kendi çağından önceki dil bilimi çalışmalarını yok saydığı

4. Bazı sanatçılar, eserlerine yöneltilen eleştirileri nedense kabullenmek istemiyorlar. Çok açık dil yanlışlarını veya kurgusal hatalarını bile görmezden gelmek gibi garip bir çabanın içerisindedir. "Evet, ama, hayır, şey, yani, tabii ki dediğiniz yanlış" gibi sözlerle olayı geçiştirmeye uğraşıyorlar. Anlamak istemedikleri şu ki yetkin bir sanatçı olmak, öncelikle eleştiriye açık olmakla başlar. Eleştirilmeden başarıyı yakalamak aslında pek mümkün değildir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Kimi sanatçıların, eleştirinin önemini anlamakta güçlük çektiği
B) Eleştiri olmadan başarılı eserler vermenin neredeyse imkânsız olduğu
C) Belirli bir seviyeye gelmiş sanatçının eleştiriyi açık yüreklilikle kabullendiği
D) Eleştirmenlerin, yetkin sanatçıların eserlerini eleştirmekten çekindiği
E) Eleştiriyi sanatın bir parçası olarak gören sanatçıların başarılı eser verebileceği

5. Ağır meclislerde sıkılmaz iken
Mengeneye versen bükülmez iken
Seyrânî aslana yenilmez iken
Dedirdin tilkiye pes kara bahtım

Bu dördlük, içerik açısından aşağıdaki şiir türlerinden hangisine örnek verilebilir?

- A) Epik
B) Satirik
C) Lirik
D) Didaktik
E) Pastoral

6. Sahi senden mi doğdum anne
Yollar nehirler kuşluk vakitleri dururken
Bir insandan mı doğar bir çocuk

Anne senin yüreğin taş olsa dayanır mı
Kuş olsa çiçek olsa gündüz olsa
Kırılmaz mı acıdan bir sap menekşenin boynu

Bu kez dağlar doğursun beni anne
Sen de ılık bir yağmur ol
Durmadan yağ kanayan yerlerime

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Modern şiir geleneğinin özelliklerinden yararlanılmıştır.
B) Tecahülûarif sanatıyla şiire derinlik kazandırılmıştır.
C) Sıradan insanların günlük yaşantılarını dile getirmek amaçlanmıştır.
D) İstifham sanatıyla doğal gerçekler yadsınmıştır.
E) İnsan olma ve hayatı anlama teması işlenmiştir.

9. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet öncesi Türk destanlarından biridir?

- A) *Ergenekon Destanı*
- B) *Cengiz Han Destanı*
- C) *Köroğlu Destanı*
- D) *Satuk Buğra Han Destanı*
- E) *Danişmend Gazi Destanı*

10. Nerede doğduğu, nerelerde bulunduğu, öğrenim görüp görmediği, ne işler yaptığı, ailesi vb. konularda kesin bilgilere ulaşılamamıştır. Hayatı hakkında böylesi az bilgiye sahip olduğumuz şair, Moğol baskısının Anadolu'yu etkisi altına aldığı bir dönemde yani XIII. yüzyılın sonları, XIV. yüzyıl başlarında şiirleri ile Anadolu insanına tasavvuf, dostluk, sevgi ve hoşgörüyü anlatmaya çalışmıştır. *Divan*'ı dışında bir de *Risâletü'n-Nushiyye* adlı bir mesnevisi vardır.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mevlânâ
- B) Pir Sultan Abdal
- C) Hacı Bektâş Velî
- D) Kaygusuz Abdal
- E) Yûnus Emre

11. Aslı'nın keşiş babası kızını Kerem'e vermek istemedi. Aslı'yı da alıp sabah olmadan şehirden kaçtı. Kerem'in babası küplere bindi. Öfkeyle tahtından indi. Kesin buyruklar verdi. Sağa sola adamlar gönderdi. Ama keşiş babasıyla Aslı, yer yarılmış, içine girmişlerdi. Belli ki bilinmeyen yerlere varmışlardı. Bir yerden Kerem'e haber verildi. Kaçaklar Kars yolunda görülmüştü. Kerem, vurdu sazını sırtına, düştü yollara. Sulardan geçti, dağlardan aştı, Kars'a ulaştı:

Bize yol vermedü koca dağların
Yitürdüm Aslı'mı men de ağların
Vefasuz dilberi sever n'eylerin
Aceb Aslı'mı Kars eline vardu mı

Çobanlar cevap verdi Kerem'in sözlerine. Aslı'yla babasını görmüşlerdi, inananlar gözlerine. Kars'a gittiklerini görenler olmuştu. Bunu duyunca Kerem'in yüreğine sevinç dolmuştu. Talihi de yaver oldu. Kars'ta bir beyin yanında iş buldu. Kars Beyi Kerem'e yardım eder ve Kerem Aslı'ya kavuşur. Ama Aslı'nın babası Aslı'ya büyüdü bir gömlek verir. Kerem ile Aslı birbirine kavuşacakları zaman gömleğin düğmeleri Kerem çözdükçe geri kapanmaya başlar.

Bu metin ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mensur ve manzum parçalar iç içedir.
- B) Kahramanlık teması üzerine kurulmuştur.
- C) Ait olduğu dönemin dil özelliklerini yansıtır.
- D) Olağanüstü ögeye yer verilmiştir.
- E) Bir halk hikâyesinden alınmıştır.

12. Nesâyhiden biri budur gel ey yâr
Gerekdür ebeveyne olasın yâr

Ne emr iderlerse saña it itâ'at
Rızâsı vâlideleriñ 'ayn-i devlet

Sahîh nakil ile vârid bu sünnet
Analar ayagi altında cennet

**İçerik özelliklerinden hareketle bu beyitlerin
aşağıdaki metin türlerinin hangisinden alındığı
söylenbilir?**

- A) Pendnâme
B) Kıyafetnâme
C) Seyahatnâme
D) Surnâme
E) Gazavatnâme

13. XVI. yüzyılda dört padişah devri görmüş ve ömrü seferlerde geçmiş bir asker olan şair, bu özelliği dolayısıyla kasidelerinde haklı olarak şairliğinden ziyade savaşlarda gösterdiği başarılarıyla övünür. Bu manada "gazi-şair" tipinin en iyi temsilcilerinden biri olarak eserlerinde çağının toplumsal, siyasi ve askerî görünümünü yansıtan değerli bilgiler bulunmaktadır. Bu eserlerinden biri olan *Şehzâde Mustafa Mersiyesi* divan edebiyatındaki bu türde yazılmış şiirlerin en tanınmışıdır. *Divan*'ı dışında mesnevi konusunda da yetenekli olan şair aralarında *Şâh u Gedâ*, *Gencîne-i Râz* ve *Gülşen-i Envâr* gibi mesnevilerin olduğu hamsesiyle de bilinir.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hamdullâh Hamdi
B) Taşlıcalı Yahyâ
C) Nev'îzâde Atâî
D) Bağdatlı Rûhî
E) Nâilî-i Kadîm

14. Türk tiyatro edebiyatının şekillenmesinde de önemli rol oynadı. 4 Şubat 1879'da atandığı Bursa valiliği görevi sırasında, şehrin imarı ve tanzimi için gösterdiği çabanın bir benzerini Bursa tiyatrosunu kurmak için harcadı. Molière başta olmak üzere Schiller, Shakespeare ve Victor Hugo'dan çeviriler yaptı. Bu tercüme ve uyarlamalar; edebiyatın yenileşmesi, dilin sadeleşmesi ve millî dil bilincinin uyanması hususlarında etkili oldu.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Muallim Naci
B) Namık Kemal
C) Ziya Paşa
D) Direktör Ali Bey
E) Ahmet Vefik Paşa

15. — Oğlum, Bihruz'um! Ne işle meşgul idin?
— Hiçbir işim yoktu, kendi kendime lektür yapıyordum.
— Lektür nedir?
— Okuyordum.
— Memnun oldum oğlum. Allah senden razı olsun.
— Mersi! Şer meri!
— Benimle konuşurken Frenkçe karıştırmazsan daha çok hazzederim.
— Dilim alışmış da... Oruar valide!
— Gene mi?..

Bu diyalogun alındığı romanın ana teması aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Görücü usulü evlilik
B) Karşılıksız aşk
C) Yanlış Batılılaşma
D) Gençlerin eğitimi
E) Bireysel yalnızlık

16. Millî Edebiyat Dönemi sanatçılarından olan ---- öne çıkan özelliklerinden biri de olayları mizahi bir şekilde ele alırken insanların riyakâr, kurnaz ve menfaatçi yönlerini bulup anlatmaktaki başarısıdır. Öykü türünde eserler verse de daha çok mizah ve yergiye kayan üslubundan dolayı eleştirmenler, birçok öyküsünü fıkralarından ayırmakta güçlük çekmektedir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Reşat Nuri Güntekin'in
- B) Ömer Seyfettin'in
- C) Halide Edip Adıvar'ın
- D) Refik Halit Karay'ın
- E) Aka Gündüz'ün

17. 1896-1911 yılları Türk şiirinde pek çok farklı şiir anlayışının birlikte ilerlediği bir dönemdir. Bir yanda Servetifünun'un parnasyen sanatçıları ---- ve Cenap Şahabettin diğer yanda *Cenge Giderken* şiirini kaleme alan ---- gibi millî duyarlılığın güçlü bir sesi aynı dönemin şairleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Ziya Paşa – Namık Kemal
- B) Mehmet Rauf – Ali Canip Yöntem
- C) Tevfik Fikret – Mehmet Emin Yurdakul
- D) Hüseyin Cahit Yalçın – Mehmet Âkif Ersoy
- E) Tevfik Fikret – Ziya Gökalp

18. Temelleri Tanzimat yıllarında atılmaya başlanan Türkçülük, Millî Edebiyat Dönemi'nde ortak bir kabul hâline gelmiştir. Artan millî duyarlılık zaten halkı bilinçlendirme gayretinde olan yazarları milleti ilgilendiren konulara yöneltmiştir. Bununla birlikte yazar ve şairler Türklük ve millî değerlere önem vermişlerdir. Edebiyatın genelinde olduğu gibi bu durum hikâye için de geçerlidir. Öncelikle dilde meydana gelen sadeleşme hareketinin, hikâyenin dil ve üslubunu olumlu yönde etkilediği görülür. Dil ve anlatımın günlük hayatta kullanıldığı şekle yaklaşması hikâyeye yeni bir soluk kazandırır. Bu dönemin öne çıkan hikâyecilerinden ilki Ömer Seyfettin'dir. Ömer Seyfettin, gerçekçiliği ve işlediği konularla Türk edebiyatında "hikâye" denildiğinde akla ilk gelen isimlerdendir. Ömer Seyfettin bir aydın ve yazar sıfatıyla ulusun millî bilince erişebilmesi için hikâye sanatını kullanmış ancak eserini mesajına feda etmemeyi başarmıştır.

Bu parçadan hareketle Millî Edebiyat Dönemi hikâyeciliği ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Dilde sadeleşme hareketi, hikâyelerin anlatım gücüne katkı sağlamıştır.
- B) "Yazın" diliyle halkın konuştuğu dil birbirine yaklaştırılmıştır.
- C) Ömer Seyfettin, bu dönem hikâyeciliği içerisinde ön plana çıkan bir yazardır.
- D) Millî Edebiyat Dönemi'nde Türkçülük fikri, pek çok yazar arasında kabul görmüştür.
- E) Ömer Seyfettin'in hikâyeleri, halkı eğitime çabasıyla yazıldığı için sanatsal nitelikten yoksundur.

19. Türk süreli yayın tarihinin uzun ömürlü dergilerinden biri olan *Hisar*, "fikir, sanat ve edebiyat dergisi" çerçeve başlığıyla, Ankara'da yayımlanır. *Hisar* dergisinin yazarları, 1940'lı yıllarda "kundurası vuran adamları" edebiyata katanların görüşleri yüzünden Türk edebiyatının gelenekle zayıflayan bağını yeniden tesis etmek amacıyla bir araya geldiler. Yazdıklarını edebiyatseverlere ulaştırmak, sanat ve edebiyat hayatına seviye getirmek, "kökü mâzîde olan âti" çizgisinde eserler vermek, sosyalist sanat anlayışına karşı bir sanat hareketi oluşturmak gibi amaçlarla bu dergiyi çıkardılar. Sürrealizm ve Dadaizm'in etkisiyle dil kalıplarını bozmayı amaç edinen şairlerle de aralarına belirli bir mesafe koydular. *Hisar* dergisi ve yazarları amaçlarından hiçbir zaman taviz vermeden yarım asra yakın yayım hayatlarını sürdürdüler.

Bu parçada anlatılanlardan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Aralarında Mehmet Çınarlı ve Necati Karaer'in bulunduğu bir topluluğun şiir görüşlerinden bahsedilmektedir.
- B) Hisarcıların "kökü mâzîde olan âti" fikrinden hareketle, halk şiiri ve divan şiirinin ahenk unsurlarından faydalandıkları dile getirilmektedir.
- C) Hisarcıların eleştirdikleri bir topluluk olan Garipçiler'e, Orhan Veli'nin bir şiiri üzerinden gönderme yapılmaktadır.
- D) *Hisar* dergisinin yazarlarının, 1920'lerde Nâzım Hikmet'le başlayan toplumcu şiire karşı oldukları ileri sürülmektedir.
- E) Hisarcıların, özellikle dil konusundan II. Yeni ile benzer görüşleri savundukları ifade edilmektedir.

20. 1950 kuşağı sanatçılarından olan yazar; şiir, deneme, roman ve öykü gibi pek çok türde eserler vermiştir. Sanatçının eserlerine baktığımızda kaleminden dökülen bireyin çılgınlığına tanıklık ederiz. Bu bağlamda eserleri anlamlandırmak için felsefi temellendirmeyi sağlamak gerekir. Özellikle küçük öyküleri başta olmak üzere romanları ve denemelerinde de bu felsefi yaklaşımlar kendini kolayca hissettirir. Romanları içerisinde *O/ Hakkari'de Bir Mevsim*, *Kimse* ve *Eylülün Gölgesinde Bir Yazdı* akla ilk gelenlerdir.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ferit Edgü
- B) Tarık Dursun
- C) Tarık Günersel
- D) Vüs'at O. Bener
- E) Necati Tosuner

21. Bilmem daha ne sordum, o ne cevap verdi. Aradan günler geçti, unuttuğum. Çalışmaktan, Allah'tan, duadan, şilteden, pamuktan, yastıkla yorgandan, yorganına göre ayağını uzatamayandan, bir şilte bulamayandan, şiltede yatmaya alışık olmayandan söz açmıştık. Sonra o da yorulmuştu, ben de. En son:

— Vapura daha çok var mı?... demişti.

— Altı buçukta, Baba.

— Saat kaç?

Gitmiş, saate bakmıştım: Altiya yirmi vardı.

— Altiya yirmi var, demiştim.

Kafasını iskele binasının aşçı boyaları ellere, elbiselere çıkan duvarlarına dayamış, şiltelerin, pumba gibi şişmiş yataklarında bu akşam için hafifçe uykuları kaçacak, yerlerini yapmağa, itiyatlarını bulmağa çalışacaklarını tozu, dumanı, kiri, mikrobu sinmemiş mavi gözlerine titrek, âdeta şeffaf, açık çürük renkli, damarlı bir göz kapağı indirmiş, Hallaç Baba uyumuştur.

Bu metin ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Olaylar kahraman bakış açısıyla anlatılmıştır.
- B) Sade, içten ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır.
- C) Anlatımında betimleyici unsurlardan faydalanılmıştır.
- D) Anlatıcının psikolojik durumuna değinilmiştir.
- E) Gündelik hayattan bir kesite yer verilmiştir.

20. Türk edebiyatında özellikle hikâye alanında Türk toplumunun yaşadığı toplumsal değişim ve dönüşümü konu edinerek önemli bir yere sahip olmuştur. Oldukça güçlü gözlemlere sahip olan yazar, toplumsal değişim sonucunda bireylerde oluşan psikolojik sorunlara değinmiştir. Modernleşme sonucunda köyden kente göç eden veya daha önceden kentte yaşayan bireylerin farklı sebeplerle ortaya çıkan sorunlarına güçlü izlenimleri ışığında değinerek nitelikli eserler vermiştir. Yazar; *Ortakı Adam*, *Yoksulluk İçimizde*, *Ya Tahammül Ya Sefer*, *Yokuşa Akan Sular*, *Uzun Hikâye* adlı hikâyelerinde bu durumları anlatmıştır.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mustafa Kutlu B) Orhan Kemal
C) Necati Cumalı D) Oktay Akbal
E) Orhan Duru

21. ----, ---- adlı romanı 1959 yılında basılmıştır. Bu roman, yazarın ilk basılan eseri olarak önemli bir yere de sahiptir. Romanda başkarakter "C." ve onun düşünceleri ve topluma bakışı üzerinden arayışları anlatılmaktadır. Yazar, bu romanında belirgin zaman kavramlarını kullanmak yerine mevsimleri esas alarak romanı kış, ilkyaz, yaz ve güz olmak üzere dört bölüme ayırmıştır. Eserde toplumlaşmanın getirdiklerine vurgu yaparken diğer taraftan bireyin topluma yabancılaşmasını romanın merkezine almıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Oğuz Atay'ın – *Tutunamayanlar*
B) Yusuf Atılgan'ın – *Aylak Adam*
C) Orhan Pamuk'un – *Yeni Hayat*
D) Vüs'at O. Bener'in – *Buzul Çağının Virüsü*
E) Demir Özlü'nün – *İthaka'ya Yolculuk*

22. **Yazar:**

- Açık konuşmak gerekirse Peyami Safa'nın romanlarını ancak bitirebildim, diğer eserlerine bakmak için pek fırsatım olmadı.

Eleştirmen:

- Size hak veriyorum; insan, hasta bir gencin yaşadıklarını anlattığı otobiyografik romanını tekrar tekrar okumak istiyor. Roman, insan ruhunun derinlikleri ve labirentlerinde dolaşan söylemiyle okuyucuyu kolayca etkisi altına alıyor.

Yazar:

- Bu konuda haklısınız, Safa'nın tarihî bir arka plan olarak kullandığı, Mütareke Dönemi ve yüksek tabakadaki insanların ahlaki çöküntülerini anlattığı eserinde de bu ruh tahlillerini görmek mümkün.

Eleştirmen:

- Safa'nın psikolojik tahlilleri dışında bir de fikrî yönü vardır. Doğu-Batı çatışmasını işlediği romanında, Şinasi ve Faiz Bey gibi kahramanlar bu fikrî yönün temsilcileri olarak onun sözcüleridir.

Bu diyalogdan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Yazar, *Süngülerin Gölgesinde* adlı eseri henüz okumamıştır.
B) Eleştirmenin tekrar tekrar okumak istediği eser, *Dokuzuncu Hariciye Koşuşu*'dur.
C) Eleştirmenin, sözünü ettiği kahramanlar *Fatih-Harbiye* romanından seçilmiştir.
D) Yazara göre *Yalnızız* adlı eser döneminin tarihî olaylarından yola çıkılarak oluşturulmuştur.
E) Eleştirmen, Peyami Safa'yı bireyin iç dünyasını esas alan yazarlardan biri olarak görmektedir.

22. Öteyün konuşuyorlar Nuri'nin kayfenin önünde: Necip Bey, çiftliği biz ortaklarına satınca pankadan beş yüz bin lireyi almış. Gitmiş doğru İstanbul'un Boğaziçi'ne. Bir büyük ev çökertmiş. Yedi kat. Bir de büyük bahçe almış. Evin her katında kiracı olarak dört hane eyleşirmiş. Kıyametin parası aydan aya. Diyorlar ki: Çiftliği sattı parayı çoğalttı, gitti İstanbul'a, bir büyük ev çökertti. Büyük evden, aydan aya aldığı parayı da çoğalttı mı, bir büyük otel yaptıracaktı. Büyük otel, günden güne kıyametin parasını getirecekti. O zaman hem evin hem otelin gelirini birleştirdi mi, İstanbul'u satın alacaktı. Böyle diyorlar. Tomafilleri varmış şimdi. On tane kamyonu... "Otel yaptırdıktan sonra bir de tiren alacağım şan için!" diyormuş.

Bu metin, içeriği ve üslubu dikkate alındığında aşağıdaki yazarların hangisi tarafından yazılmış olamaz?

- A) Fakir Baykurt B) Talip Apaydın
C) Peyami Safa D) Yaşar Kemal
E) Mahmut Makal

23. Ben değişmem en halüsüddem arap atına; saatte 110 kilometrelik sür'atini demir raylarda koşan demir beygirimin.

İri şaşkın bir sinek gibi takılır bazan gözüm odamın köşesindeki usta örümcek ağlarına... Lakin asıl hayranım ben: halikleri mavi gömlekli mimarlarım olan 77 katlı beton-arme dağlarına!

Bu dizeler içerik açısından değerlendirildiğinde aşağıdaki edebî akımlardan hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Fütürizm B) Dadaizm
C) Sürrealizm D) Empresyonizm
E) Egzistansiyalizm

24. 1950'li yıllara gelindiğinde yeni yetişen genç şairlerce, 1940 yılında ortaya çıkan şairlerin yaptığı yenilikler yetersiz ve anlamsız bulunmuştur. Bu gençler, birbirinden bağımsız olarak şiirler yazarken üslup ve amaçları onları bir araya getirmişti. *Yeditepe* ve *Pazar Postası* gibi dergilerde yayımladıkları şiirlerle yeni bir dil anlayışı kurmaya çalıştılar. Otoritenin bir aracı gördükleri yaşayan edebî dili yıkmak için Tristan Tzara'nın edebî görüşlerinden ilham aldılar. Şiir dilinde yapmayı amaçladıkları bu değişim, şiirlerinin adlandırılmasında da kendini göstermiştir. "Güvercin" kelimesini, Türkçe ile Rusçayı harmanlayıp kelimenin ses değerlerini değiştirerek "Üvercinka" biçiminde şiir ismi olarak kullanmışlardır.

Bu parçada anlatılanlardan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Aralarında Ece Ayhan, Turgut Uyar ve İlhan Berk'in bulunduğu bir topluluğun şiir ve dil görüşlerinden bahsedilmektedir.
B) 1950'li yıllarda şiir yazan genç şairler, Orhan Veli ve arkadaşlarının Türk şiirinde yaptıkları yenilikleri yetersiz bulmaktadır.
C) 1950'li yıllardaki genç şairlerin dildeki değişimlerini örneklemek için Cemal Süreya'nın bir şiirine gönderme yapılmıştır.
D) 1950'lerde şiirde gerçekleşen değişimin, şiirin estetik değerinde bir düşüşe neden olduğu dile getirilmektedir.
E) 1950'li yılların genç şairleri, otoriter dil görüşlerini yıkmak için Dadaistlerin görüşlerinden hareket etmişlerdir.

15-16. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

XIX. yüzyılın sonlarında gelindiğinde yenilik arayışındaki genç sanatçılara en ağır hücumu ---- yapmıştır. ---- sanatçıların konuşma dilinden uzaklaşmalarına kızarak *Sabah* gazetesinde meşhur *Dekadanlar* makalesini yayımlamıştır. Makalenin yayım tarihinden on yıl önce Fransa'da sembolistler için kullanılmış olan "Dekadan" adını onlara takan yazar, onların şiirlerindeki anlaşılmağı eleştirmek için bu yazıyı yayımlamıştır.

15. Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Recaizade Mahmut Ekrem – Edebiyat-ı Cedide
- B) Muallim Naci – Servetifünun
- C) Namık Kemal – Edebiyat-ı Cedide
- D) Abdülhak Hamit Tarhan – Servetifünun
- E) Ahmet Mithat Efendi – Edebiyat-ı Cedide

16. Aşağıdakilerden hangisi "Dekadanlar" olarak nitelenen sanatçılardan biri değildir?

- A) Mehmet Rauf
- B) Ahmet Haşim
- C) Hüseyin Cahit
- D) Halit Ziya
- E) Cenap Şahabettin

17. – Hanım! En son cevabını isterim. Ya ben ya kediler?

– Kediler.

Bir kocanın meyusiyeti, bir kadının hevesât-ı bî-sebâtı, muhabbetin, çemenzar-ı safa üzerine temellerini nihâl-i gülden, heva-yı sevda-feza-yı bî-karara karşı camlarını nurdan, esas-ı beytiyesini tül den bina ve tefriş ettiği saray-ı izdivacın inhidamı, hep bu birkaç kelimeden ibret olan mükâlemede mündemiçti.

Kediler! Öyle mi? Demek ki otuz üç senelik bir refakat-i yek-vücüdane neticesi, kelime-i muamma-yı izdivacın halli, bu cevap oluyor. Otuz üç sene evvel, izdivacın ilk aylarında, ebediyet-i muhabbete, beka-yı sevdaya yeminler eden lisan-ı âşıkânen, kendisinin kedilere, her türlü mana ve meziyetten mahrum bir meyl-i keyfiye feda olduğunu işitmek kıymet-i insaniye ve haysiyet-i ehliyesini ihlal ve teheyhüş ettiğinden artık bu hâle bir netice vermek karar-ı kat'isini ittihaz eylemişti.

Zavallı koca! Haremının mutasarrıfa olduğu eve, celp ve cem ettiği yirmi-otuz kedinin tacizat ve tasdiatından artık bizar olmuştu.

Kediler adlı öyküden alınan bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Olaylar oluş sırasına göre verilmiştir.
- B) Anlatımda gösterme tekniği kullanılmıştır.
- C) Halkın anlayabileceği sade bir dil ile yazılmıştır.
- D) Olay hikâyesi özellikleri göstermektedir.
- E) Konusu günlük hayattan alınmıştır.

18. Servetifünun sanatçıları içerisinde şiirle ilgilenen yazarların başında gelir. Parnasizm etkisiyle şiirde biçim mükemmelliğine önem vermiştir. Divan edebiyatından miras kalan beyit bütünlüğünü kırmış ve serbest müstezat biçimini geliştirmiştir. Böylece Türkçeyi aruza rahatlıkla uygulamış ve nazmı nesre yaklaştırmıştır. *Rûbab-ı Şikeste*, *Haluk'un Defteri* ve *Rûbabın Cevabı* akla ilk gelen eserleri arasında yer alır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tevfik Fikret
- B) Ahmet Şuayip
- C) Ahmet Haşim
- D) Mehmet Âkif Ersoy
- E) Cenap Şahabettin

11.

Eser adı	Eser Özellikleri
I. <i>Dîvân-ı Hikmet</i>	• Bu eser, İslamiyet etkisiyle gelişen Türk edebiyatının alegorik tarzda yazılan ilk Türkçe eseridir.
II. <i>Muhâkemetü'l-Lugateyn</i>	• Kaşgarlı Mahmut'un yazdığı eser, Türkçenin ilk sözlüğüdür.
III. <i>Atebetü'l-Hakâyık</i>	• Ayet ve hadislerin yer aldığı dinî, didaktik bir eser olup ahlak ve öğüt kitabı olarak Edip Ahmet tarafından kaleme alınmıştır.
IV. <i>Kutadgu Bilig</i>	
V. <i>Dîvânü Lugâti't-Türk</i>	

Yukarıdaki eser adları ile özellikleri eşleştirildiğinde hangi iki eser adı dışta kalır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

12.

Anasırdan bir libasa büründüm
Nâr û hak û bâd û âbdan göründüm
Hayrül-beşer ile dünyaya geldim
Adem ile bile bir yaş idim ben

Bu dörtlüğün nazım türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nutuk B) Şathiye C) Devriye
D) Münacaat E) İlahi

13. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet'in kabulünden sonraki Türk destanlarından biridir?

- A) *Bozkurt Destanı*
B) *Edige Destanı*
C) *Attila Destanı*
D) *Türeyiş Destanı*
E) *Yaratılış Destanı*

14.

Gördi otlakda yürür öküzler
Odlu gözler ü gerlü göğüzler

Acebe kalur u tefekkür ider
Kendü ahvâlini tasavvur ider

Ki birüz bunlarunla hilkatde
Elde ayakda şekl ü sûretde

Didi bu müşkilümi itmez hal
Meger ol bir falân har-i a'kal

Bu beyitler aşağıdaki eserlerin hangisinden alınmıştır?

- A) *İskendernâme* B) *Şikâyetnâme*
C) *Sihâm-ı Kazâ* D) *Harnâme*
E) *Mantuku't-Tayr*

15. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi ayrıca içinde verilen terimle uyuşmamaktadır?

- A) Divan edebiyatının en uzun nazım şekli olan bu nazım biçimi, beş mısralı bentler hâlinde yazılır. (Muhammes)
B) Divan edebiyatında şiir biçiminde yazılan bilmecelere denir. (Lugaz)
C) Şehzadelerin sünnet, düğün gibi törenlerini anlatan eserlerdir. (Surname)
D) Bütün kasidelerde yer almayan bu bölüm, methiyeden sonra gelen gazel söylenen bölümdür. (Tegazzül)
E) İran edebiyatında doğmuş, özel vezinlerle yazılan dört mısralı bir nazım biçimidir. (Rubai)

Türk Dili ve Edebiyatı		Deneme 01		
Soru No.	Konu	Zorluk Derecesi	Cevap	D/Y
1	Sözcükte Anlam		C	
2	Cümlede Anlam		D	
3	Parçada Anlam (Örtük İleti)		E	
4	Parçada Anlam (Yardımcı Düşünce)		B	
5	Şiir Bilgisi (Söz Sanatları)		B	
6	Şiir Bilgisi (Şiir Türleri)		D	
7	Şiir Bilgisi (Genel/İki Metin Arasında Bağ Kurma)		E	
8	Şiir Bilgisi (Genel/Metin Yorumlama)		C	
9	Halk Edebiyatı Şairleri		B	
10	Edebî Metinlerde Dil ve Anlatım Özelliklerinin Belirlenmesi		D	
11	<i>Dede Korkut Hikâyeleri</i> /Metin İnceleme		D	
12	Divan Edebiyatı Metin Türleri		A	
13	Divan Edebiyatı Şairleri		C	
14	Tanzimat Dönemi Edebiyatı Yazarları		A	
15	Tanzimat Dönemi Roman Yazarları		C	
16	Servetifünun Şiirinin Özellikleri		E	
17	Millî Edebiyat Dönemi Bağımsız Yazarlar		B	
18	Türk Edebiyatının Dönemleri		D	
19	Millî Edebiyat Dönemi Yazarları		A	
20	Cumhuriyet Dönemi Şiiri/Millî Edebiyat Geleneğini Sürdüren Şiir		E	
21	Cumhuriyet Dönemi Hikâye/Millî ve Dinî Duyarlılığı Yansıtan Hikâyeciler		B	
22	Cumhuriyet Dönemi Roman/Modernizmi ve Postmodernizmi Esas Alan Roman Anlayışı		D	
23	Tiyatro Terimleri		C	
24	Edebî Akımlar		E	